

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2016/2017

Destinace (země, město): Bosna a Hercegovina, Sarajevo

Jméno, příjmení: Mgr. Jana Skoumalová

Místo působení: Katedra slovanských jazyků a literatur, Filozofická fakulta, Univerzita v Sarajevu

Lektorát českého jazyka a literatury v Sarajevu sídlí na Katedře slovanských jazyků a literatur (Odsjek za slavenske jezike i književnosti) Filozofické fakulty Univerzity v Sarajevu. Český jazyk je zde vyučován v rámci dvousemestrálního předmětu Český jazyk a kultura (Češki jezik i kultura 1 v zimním semestru, Češki jezik i kultura 2 v letním semestru). Časová dotace pro předmět je 4 vyučovací hodiny týdně.

V zimním semestru se podařilo najít volné učebny ve vhodných časových termínech a studenty rozdělit na dvě skupiny (výuka u každé skupiny probíhala 2x týdně po 2 vyučovacích hodinách), v letním semestru bohužel kvůli nedostatku volných učeben musela výuka probíhat 1x týdně společně pro všechny studenty a 1x týdně mohla být výuka rozdělena na 2 skupiny.

Předmět je povinně volitelný pro studenty 2. ročníku bakalářského cyklu studia oboru Ruský jazyk a literatura a volitelný pro studenty 2. ročníku bakalářského cyklu studia ostatních oborů vyučovaných na Filozofické fakultě. Motivací většiny těchto studentů k výuce je získání kreditů pro složení závěrečné zkoušky a díky tomu možnost postupu do dalšího ročníku studia.

Na výuku mají možnost docházet i studenti z ostatních fakult sarajevské univerzity (ti ale nemají možnost získat za ukončení předmětu kredity) a taktéž zájemci z řad veřejnosti. Motivací těchto účastníků je především zájem o studium v ČR, získání práce v ČR či zájem o českou kulturu.

V akademickém roce 2016/2017 se v prvním semestru do předmětu přihlásilo celkem 32 účastníků, řádně jich předmět ukončilo 26. Ve druhém semestru nastoupilo 19 zájemců, předmět jich řádně ukončilo 15. Pokles počtu studentů v letním semestru způsobilo především zjištění některých studentů během semestru zimního, že studium jazyka vyžaduje pravidelnou docházku na výuku a domácí přípravu.

Na konci akademického roku byly studentům ve spolupráci s velvyslanectvím České republiky v Sarajevu uděleny certifikáty potvrzující účast a úspěšné ukončení kurzu češtiny.

Jako základní učební materiál byla ve výuce využívána učebnice *Česky krok za krokem 1* společně s pracovními sešity, které lektorka dále doplňovala o materiály z dalších učebnic (zejména z *Easy Czech Elementary*, *Communicative Czech Elementary* a *Česky, prosím I*) a příruček s aktivitami (především *Hry a aktivity pro výuku češtiny pro cizince* a *Čeština pro cizince: Jazykové hry*) či materiály vlastní.

S ohledem na časovou dotaci předmětu je za akademický rok možné stihnout probrat cca 2/3 využívané hlavní učebnice a studenty dovést na úroveň A2.1 Společného evropského referenčního rámce.

Kromě výuky na fakultě začaly během akademického roku na lektorát postupně docházet 3 studenti na individuální výuku. Jedná se o studenty, kteří jsou na vyšší úrovni znalosti českého jazyka, než je nabízená výuka ve fakultním předmětu (využívána byla zejména učebnice *Čeština pro život*), či např. o žáka základní školy. Výuka s nimi byla po domluvě jednotlivě realizována 1–2x týdně po dvou vyučovacích hodinách.

Od dubna 2017 začala lektorka organizovat výuku češtiny i pro členy České besedy Sarajevo. Do kurzu se přihlásilo 7 zájemců. S ohledem na to, že se jedná o účastníky v důchodovém věku, byla dle jejich přání výuka realizována 2x za měsíc po 2 vyučovacích hodinách. Základní učebnicí pro tento kurz se stala *Čeština expres 1* pro svoji jednoduchost a praktičnost. Kurz probíhal do poloviny června (celkem tedy zatím proběhlo 5 setkání) a kurz bude pokračovat od nového akademického roku, opět 2x měsíčně.

Katedra slovanských jazyků a literatur disponuje jednou učebnou. Ta je vybavena počítačem, mini reproduktory a projektorem.

Lektorka sdílí kabinet s kolegyní z katedry. Kabinet je vybaven zastaralým počítačem a tiskárnou, které využívá výhradně místní kolegyně, lektorka má k dispozici notebook zapůjčený DZS a na fakultě je pro vyučující možnost bezplatného kopírování a tisku v kopírovacím centru.

Spolupráce s katedrou a fakultou je dobrá, vedoucí katedry vychází lektorce ve všem vstříc.

Problém tvoří pouze nedostatek kapacitních možností pro realizování výuky. Jak již bylo výše zmíněno, katedra má k dispozici pouze jednu učebnu, jejíž rozvrh je tudíž zcela zaplněn. Katedra podporuje rozdělení výuky češtiny kvůli počtu studentů na dvě samostatné skupiny, zároveň ale bohužel katedra není schopná kvůli byrokracii zařadit dvě výukové skupiny do rozvrhu a zajistit tak výukové místnosti. Podle studijního plánu je časová dotace předmětu 2x 2 vyučovací hodiny týdně a není tak dle byrokratických pravidel možné do rozvrhu zařadit 4x 2 vyučovací hodiny týdně, jak by bylo potřeba. Lektorka je proto nucena si hledat místnosti na rozdělenou výuku sama, přičemž na fakultě je obecně problém s volnými učebnami.

K dispozici je sice centrální rozvrh učeben s uvedením volných hodin, ten ale často neodpovídá realitě, protože dodatečné změny kateder, kterým učebny náleží, nejsou do centrálního rozvrhu zaznamenávány.

Z důvodu nenalezení volné učebny ve vhodném časovém termínu proto lektorka nemohla v letním semestru zcela rozdělit výuku tak, jak bylo potřeba.

Kromě českého lektorátu působí při Katedře slovanských jazyků a literatur i lektorát slovinštiny. Slovinský lektor společně s českou lektorkou a studenty slavistické katedry připravili performance jako součást slavnostního zahájení slavistické konference, která se konala v dubnu na Filozofické fakultě Univerzity v Sarajevu. V rámci performance zazněly ukázky z moderní poezie několika slovanských literatur, z českého prostředí byla představena poezie Jáchyma Topola.

Lektorka spolupracuje s velvyslanectvím České republiky v Sarajevu a účastní se akcí pořádaných tímto zastupitelstvím.

Na velvyslanectví jsou velice ochotní, velvyslanectví např. lektorce poskytlo propagační materiály o České republice na Den otevřených dveří Filozofické fakulty apod.

Pan velvyslanec Jakub Skalník navštívil na začátku letního semestru Filozofickou fakultu a zahájil výuku v předmětu Český jazyk a kultura 2. Na konci akademického roku pak ve své rezidenci společně s lektorkou udělil absolventům předmětu diplomy o účasti a úspěšném ukončení kurzu. Dále se lektorka účastnila např. oslav Dne Čechů v Prijedoru (tradiční setkání několika Českých besed z Bosny a Hercegoviny a z Chorvatska) a pomáhala zde tlumočit interview s panem velvyslancem pro místní televizi.

Společně se studenty také lektorka navštívila dvě filmové projekce organizované českým zastupitelstvím v místních kinech.

Dále lektorka spolupracuje s Českou besedou Sarajevo, sdružením krajanů. S ohledem na to, že většina členů České besedy nedisponuje znalostí českého jazyka, vypomáhá lektorka předsedkyni s potřebnou korespondencí v češtině. Dále se lektorka účastní pravidelných setkání členů, vítaným zpestřením těchto setkání byla na jaře návštěva dvou studentů balkanistiky z České republiky, kteří přijeli na krátkodobý studijní pobyt do Sarajeva na Filozofickou fakultu v rámci programu Erasmus+. Jeden ze studentů se v květnu společně s lektorkou účastnil i každoročního tradičního výletu, který Česká beseda Sarajevo pořádá. Letošní destinací výletu byl Mostar.

Jak bylo zmíněno výše, lektorka od jara vede pro zájemce z řad České besedy kurz českého jazyka, který bude pokračovat i v následujícím akademickém roce. Kurz probíhá na místě pravidelných setkávání České besedy, v budově přiléhající k františkánskému kostelu Sv. Ante, neboť Beseda samotná nedisponuje vlastním prostorem.